

КІЇВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ

Мельниченко О. В.

ФІЛОСОФІЯ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Для самостійного вивчення дисципліни та
підготовки до практичних занять

для студентів базової освіти з напрямку
бакалаврської підготовки всіх форм навчання

Сашусь Ф.А.
МИ-1-08

КИЇВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор В.Д. Рожок

11.01.2011 р.

РОЗГЛЯНУТО

На засіданні
кафедри
Гуманітарної освіти
Протокол № 3
від 25.11.2010 р.

СХВАЛЕНО

Науково-
методичною
Радою інституту
Протокол № 2
від 30.12.2010 р.

Укладач: Мельниченко О.В., професор

ФІЛОСОФІЯ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

*Для самостійного вивчення дисципліни та
підготовки до практичних занять*

*для студентів базової освіти з напрямку
бакалаврської підготовки всіх форм навчання*

КИЇВ – 2011

Мельниченко О.В.

М 43 **Філософія.** Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни та підготовки до практичних занять для студентів базової освіти з напрямку бакалаврської підготовки всіх форм навчання. К.: ЕКОМЕН, 2011 р. – 104 с.

Навчально-методичний посібник складений з метою активізації самостійної роботи студентів над дисципліною, покращення якості підготовки до практичних занять та іспиту, а також для допомоги студентам у формуванні компетентності стосовно сутності філософії та її місця і ролі у житті суспільства і людини.

Зміст навчально-методичного посібника в логічній послідовності відображає структуру курсу. Кожна тема містить перелік питань, що є обов'язковим для вивчення, подається також словник, короткий виклад змісту теми, контрольні питання, тестові завдання, індивідуальні завдання для самостійної роботи та питання до практичних занять і іспиту, список рекомендованої літератури.

Укладач: Мельниченко О.В., професор

ЕКОМЕН, 2011 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Перелік програмних питань	6
2. Методичні рекомендації	14
2.1. Методичні рекомендації до вивчення теми 1 «Філософія, її призначення та сенс»	14
2.2. Методичні рекомендації до вивчення теми 2 «Проблема людини і світу в історії філософської думки»	22
2.3. Методичні рекомендації до вивчення теми 3 «Сучасна філософія ХХ століття»	44
2.4. Методичні рекомендації до вивчення теми 4 «Філософська думка в Україні, її місце в історії світової духовної культури»	51
2.5. Методичні рекомендації до вивчення теми 5 «Філософське розуміння світу: буття та матерія як вихідні поняття»	57
2.6. Методичні рекомендації до вивчення теми 6 «Проблема свідомості у філософії та науці»	60
2.7. Методичні рекомендації до вивчення теми 7 «Діалектика та її альтернативи»	64
2.8. Методичні рекомендації до вивчення теми 8 «Природа, людина, практика»	69
2.9. Методичні рекомендації до вивчення теми 9 «Наукове пізнання, його рівні, форми та методи»	72
2.10. Методичні рекомендації до вивчення теми 10 «Суспільство як предмет пізнання, система, що розвивається»	76
2.11. Методичні рекомендації до вивчення теми 11 «Природні засади історії. Проблеми екології»	80
2.12. Методичні рекомендації до вивчення теми 12 «Єдність і багатогранність світової історії. Суб'єкти і рушійні сили історичного процесу»	83
2.13. Методичні рекомендації до вивчення теми 13 «Поняття суспільного виробництва. Економічна сфера життя суспільства»	87
2.14. Методичні рекомендації до вивчення теми 14 «Регулятивні механізми функціонування та розвитку соціуму. Проблеми соціального прогнозування»	90
2.15. Методичні рекомендації до вивчення теми 15 «Духовна сфера життя суспільства»	94
2.16. Методичні рекомендації до вивчення теми 16 «Сучасна ситуація в розвитку людини»	97
Питання з курсу до іспиту	100
Список рекомендованої літератури	103

В С Т У П

Філософія є найважливішою частиною духовної сфери суспільства і розглядається у декількох значеннях:

- по-перше, як абстрактне знання про світ;
- по-друге, як пізнання людини самої себе, свого місця у світі;
- по-третє, як пошук сенсу буття;
- по-четверте, як метод пізнання.

Вивчення філософія сприяє свідомій побудові життєвої стратегії особистості. Водночас через персональне світосприйняття філософія підносить індивідне буття до рівня буття суспільного, тобто розширює горизонти соціального бачення і культурного виміру людини.

Виходячи зі змісту навчальної дисципліни „Філософія”, даний навчально-методичний посібник побудований на основі вимог державного освітнього стандарту України і покликаний допомогти студентам засвоїти теоретичне знання тем курсу.

Навчально-методичний посібник складений з метою активізації самостійної роботи студентів над дисципліною, покращення якості візуального сприйняття ними лекційного матеріалу, а також для використання під час підготовки до іспиту.

Дана дисципліна входить до навчальних програм підготовки фахівців усіх економічних спеціальностей, пропонований навчально-методичний посібник може бути корисним для студентів всіх форм навчання.

Зміст навчально-методичного посібника в логічній послідовності відображає структуру курсу, яка включає до себе 16 тем. Кожна розглянута тема містить перелік питань, що є обов’язковими для вивчення, подається також короткий виклад змісту цих питань.

Кожна тема містить перелік питань, що її деталізують, посилання на джерела з наведеною в кінці опорного конспекту лекцій списку літератури.

Отже навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів є орієнтованим на впровадження активних форм навчання.

Метою дисципліни «Філософія» є розкриття сутності філософії як важливої форми суспільної свідомості в її історичному розвитку, визначення її ролі в розвитку культури людства, аналіз сутності та розвитку вітчизняної філософської думки, її місце в загальному розвитку історії філософії і сучасного світового філософського процесу.

Завдання дисципліни орієнтовані на формування компетентності студентів стосовно:

- особливостей філософського осмислення людиною свого ставлення до дійсності;
- формування своїх світоглядних орієнтацій;

- усвідомлення своєї ролі та місця в суспільстві;
- побудови життєвої стратегії;
- напрямів історико-філософської думки;
- класичної світової та вітчизняної філософії;
- основних філософських принципів та категорій

У процесі вивчення курсу важливо підняти студента над щоденним життям, дати розуміння основних питань філософії, допомогти студентам оволодіти філософським способом мислення, забезпечити становлення свідомих упорядкованих зв’язків з іншими дисциплінами, що вивчалися або будуть вивчатися.

КІЇВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Мельниченко Ольга Володимирівна

ФІЛОСОФІЯ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Для самостійного вивчення дисципліни та
підготовки до практичних занять

Підписано до друку 19.01.2011 р. Формат 60×84 1/16.
Папір офсетний. Наклад 50 прим.

Видання надруковано ВКФ “КОМБІ ЛТД”.
Свідоцтво про державну реєстрацію
ДК № 459 від 23.05.2001 р.